1848. No. 85.

LEEUWARDER COURANT.

DINGSDAG den 24 OCTOBER.

De middelprijzen van de *in-* en *uitlandsche Tarwe* en *Rogge*, waarnaar de zetting van den prijs van het *Tarwe-*, *Rogge-* en *Zwitserschbrood* moet worden geregeld, zijn op de markt van Vrijdag den 20 October 1848, te *Leeuwarden*, geweest als volgt:

Van de *Tarwe* per mudde . . . . *f* 10,08.
Van de *Rogge* per last, voor het *Roggebrood* . . . - 157,00.
Van de *Rogge* per last, voor het *Zwitserschbrood* . . - 157,00.

Leeuwarden, den 23 October 1848. *De waarnemende Gouverneur van Friesland*, VAN BURMANIA RENGERS.

WEENEN, den 16 October.

Het is eene geduchte magt, die wij tegen ons zien zamentrekken, *Jellachich* heeft 35,000 man welgeorganiseerde troepen; eene meer wilde horde van 21,000 blijft hij voor Hongarijen bestemd houden. *Auersperg* heeft 15,000 man onder zijn commando. *Windischgraz* is met 18,000 man uit Bohemen in aantogt en Vorst *Reus* komt met 10,000 man uit Moravie. Maar het terugtrekken van *Jellachich* naar Neustad, met voornemen den weg naar Hongarijen en Stiermarken te bezetten, en ook de bewegingen van *Windischgraz*, die zich meer naar Presburg, dan regtstreeks naar Weenen rigten, dat alles schijnt aan te duiden dat voor het oogenblik alle regtstreeksche aanval op Weenen uitgesteld is en men ons aan ons lot wil overlaten, om zich bijzonder tegen de Hongaren te keeren. Ook hebben de generalen van den Keizer stellige bevelen bekomen, om alle bloedvergieten in den omtrek te vermijden.

Van den anderen kant ontbreekt het hier in Weenen ook niet aan toevoer van hulp; de van alle zijden uit den omtrek toevloeijende toezendingen van geld en van allerlei voorraad, alsmede de verklaringen dat ook de manschap zich ter beschikking van den Rijksdag stelt, zijn bijna onafgebroken.

Van den 18den

De Keizer heeft aan eene deputatie van den rijksdag, te Olmutz een minzaam antwoord gegeven en de maatregelen van den rijksdag goedgekeurd. Het Hongaarsche leger moet de grenzen van Oostenrijk zijn overgetrokken. Volgens berigten uit Praag, heeft eene deputatie van het Stedelijk Bestuur dier stad, om als bemiddelaar voor Weenen te dienen, die den Keizer te Olmutz voorstellen aanbood tot verzoening, van dezen ten antwoord ontvangen dat de tijd ter verzoening voorbij was, en dat hij Weenen door insluiting, hoewel niet door geweld tot rede wilde brengen.

LONDEN, den 18 October.

Met de *Acadia* zijn gisteren te Liverpool berigten uit New-York van den 8 dezer aangebragt. Deze behelzen weinig nieuws uit de Vereenigde Staten. De heer *Clay*, welke behoorde tot de candidaten voor het Presidentschap, had openlijk verklaard, dat hij, indien deze waardigheid hem opgedragen mogt worden, dezelve niet zou aannemen, en mitsdien verzocht, dat men bij de verkiezing geene acht op hem zou slaan. Dientengevolge zouden nu de voorstanders van den genoemden staatsman, den generaal *Taylor* ondersteunen, en de kans van dezen, om verkozen te worden, was daardoor aanmerkelijk grooter geworden.

Volgens de laatste berigten uit Mexico, bleef het daar rustig, maar was men nog altijd beducht voor nieuwe woelingen der staatkundige partijen, welke vroeger of later tot de uitbarsting van openlijke vijandelijkheden tegen het bestaande gouvernement zouden leiden. — *Santa-Anna*, welke, gelijk bekend is, kort voor het sluiten van den vrede met de Vereenigde Staten, waartegen hij zich hardnekkig verzette, verbannen is, had verzocht, naar zijn vaderland te mogen terugkeeren. Hoe dit verzoek door het Mexicaansche bewind was opgenomen, wordt niet gemeld.

Volgens de te New-York ontvangene berigten uit Puerto-Cabello van den 4 September ll., bleven de zaken in Venezuela steeds in eenen zeer ongunstigen toestand. De daar gevestigde vreemdelingen hadden zich herhaaldelijk bij het gouvernement beklaagd over de willekeurige maatregelen der militaire bevelhebbers; doch te vergeefs. Men sprak van eene door de vloot der Constitutionelen behaalde overwinning op de scheepsmagt van het gouvernement, waarna het eskader van den generaal *Paez* naar Curaçao gezeild was, en vervolgens last had bekomen, om naar Maracaibo te stevenen, ten einde het kasteel, hetwelk nog in de magt der troepen van de Regering was, te vermeesteren.

— Volgens berigten uit Dublin van gisteren ochtend, achtte men het daar meer en meer waarschijnlijk, dat het tegen *Smith O'Brien* uitgesproken doodvonnis niet ten uitvoer gelegd zou worden, en dat evenmin de overige te Clonmel ter dood verwezen staatkundige misdadigers die straf ondergaan zouden. De lord-luitenant had in de laatste dagen verscheidene verzoekschriften ten behoeve van den veroordeelde ontvangen, en bij die gelegenheid te kennen gegeven, dat hij op die adressen behoorlijk acht zou slaan, maar dat hij nog geen bepaald antwoord daarop kon geven, terwijl voor het geregtshof nog soortgelijke zaken behandeld werden en bovendien stappen gedaan waren voor eene herziening van het geding in cassatie.

PARIJS, den 19 October.

Het besluit omtrent den belegstaat is gisteren bij de nationale vergadering genomen; het heeft de hoop van velen en de verwachting van allen nog overtroffen. Met eenparige stemmen heeft de vergadering beslist, dat de staat van beleg opgeheven zal worden, en de regering heeft niet, gelijk men dacht, als voorwaarde harer instemming met dien maatregel, nieuwe middelen van bedwang tegen de drukpers en tegen de clubs verlangd; integendeel heeft zij verzekerd, dat de thans bestaande wetten haar genoeg waren, en dat zij voor de rust borg bleef, zonder eenige exceptionele wetgeving.

In den loop der zitting is de Heer *Marrast*, thans voor de vierde maal, met 486 stemmen van de 630 aanwezige leden als president der vergadering herkozen. Men denkt dat, zoo de Heer *Dufaure* den ministeriëlen post, dien hij thans vervult, niet aangenomen had, hij de ondersteuning der vereeniging uit de straat Poitiers bekomen en daardoor waarschijnlijk tot president benoemd zou geworden zijn.

Terwijl de stemmen ingezameld werden, wilde men de discussie over de constitutie hervatten, maar de Heer *Fr. Bouvet* en na hem de Heer *Baune* vertraagde het begin daarvan, door interpellatiën omtrent de buitenlandsche zaken en in het bijzonder, omtrent Italie. Zij strekten om de zoo dikwerf gedane vraag te herhalen, in hoeverre wij onze beloften omtrent Venetie en Lombardije gehouden hebben. De Minister *Bastide* antwoordde, dat er in de buitenlandsche staatkunde van het kabinet geenerhande verandering had plaats gegrepen. Overigens herhaalde hij weder, dat hij ten bevele der vergadering was; dat het aan haar stond te bepalen, of het geven der verlangde ophelderingen raadzaam was; doch dat hij, zoo de vergadering er op aandrong en eenen dag tot het leveren dier ophelderingen bepaalde, hij zulks zou moeten opnemen als eene verklaring, dat de minister van buitenlandsche zaken het vertrouwen der vergadering niet meer bezat. De meerderheid, die reeds terstond bij het eerste opperen der vragen blijken gegeven had, dat zij die ongepast oordeelde, beantwoordde deze aankondiging van den minister met over te gaan tot de orde van den dag.

— De vraag eener prorogatie der vergadering is gisteren in de vereeniging der straat Poitiers ijverig besproken. Een gedeelte harer leden was zeer bevreesd voor de gevolgen van zulk eenen maatregel, en wilde dat men er niet toe zou overgaan; anderen koesterden zulk eene bezorgdheid niet. Evenzeer was men verdeeld omtrent de vraag, of niet het besluit der vergadering, betwelk haar het regt tot het stemmen der organieke wetten toekent, behoorde ingetrokken te worden. Veel is er ook over de presidents-keus gesproken en de heer *Poujoulat* wilde, dat men, ten einde alle pogingen der ultra-republikeinen, die zelfs, schoon vruchteloos, den heer *de Lamartine* in hun belang hadden willen trekken en hem de ondersteuning van vier millioen stemmen beloofd hadden, te verijdelen, zich omtrent eenen met gemeenschappelijke stemmen te kiezen candidaat verstaan zou. Intusschen schijnt er nog altijd meer wezenlijk gevaar van den kant van den heer *Louis Bonaparte* te dreigen. Men blijft beweren, dat de zoogenaamde kleine handel, de armée en vooral het platten land, dien candidaat de volstrekte meerderheid verschaffen zullen. Doch, hetgeen in zeker opzigt vreemd klinkt, is, dat tevens verzekerd wordt, dat de naaste op de lijst een candidaat der legitimistische partij zou wezen, eene partij welke, men moet dit erkennen, in de provincien zeer magtig is en niet veel eenparigheid stemt. Nog wordt die candidaat niet genoemd, schoon sommige denken, dat het de Heer *Molé* zou wezen. Een parijsche correspondent meent echter hierbij, dat wie die candidaat ook wezen moge, hij geene andere rol zou spelen dan die van een hoed op eene publieke verzamelplaats, waar hij de plaats bewaren moet voor iemand, die naderhand komt.

— De berigten uit Italie zijn heden weinig in getal, maar daarentegen even belangrijk als zij gisteren waren. De zelfde bron, welke gisteren de afbreking der onderhandelingen ter zake van de Fransch-Engelsche bemiddeling mededeelde, geeft nu, op een niet minder stelligen toon, de tijding, dat Koning *Karel Albert* den wapenstilstand opgezegd heeft en dat de vijandelijkheden den 22 dezer hervat zullen worden. Alle brieven en dagbladen uit Italie, heden ontvangen, bevestigen overigens deze tijding, welke men alzoo bijna als officieel mag beschouwen. Zelfs berigten reeds eenige dagbladen, dat het Sardinische leger bereids het bevel ontvangen heeft, om den 16den den veldtogt te openen. Andere maken reeds gewag van enkele, vrij talrijke ontmoetingen, die tusschen de Italiaansche patriotten en de gedetacheerde corpsen van het Oostenrijksche leger zouden plaats gehad hebben. Hoezeer deze laatste berigten naar alle waarschijnlijkheid voorbarig geacht mogen worden, is toch zoo veel zeker, dat alle gemoederen voor den oorlog gestemd zijn, en dat de Weener gebeurtenissen *Radetzki* en zijn leger als door een donderslag getroffen hebben, en de opgewondenheid van de voorstanders der Italiaansche onafhankelijkheid ten hoogsten top hebben doen stijgen.

De scheuring, welke tusschen de Hongaren en Croaten van het Oostenrijksche leger in Italie ontstaan is, schijnt met elken dag toe te nemen. De Hongaren vooral (welke onder anderen 11,000 man in getal zijn van de 25,000 te Milaan liggende krijgslieden) verbroederen zich met de Italianen, wier zaak, zeggen zij, thans ook de hunne geworden is. Men voegt er bij dat geheele kompagnien gedeserteerd zijn, om naar Zwitserland terug te trekken.

De Italiaansche dagbladen brengen eindelijk nog twee berigten mede, aan wier waarheid men echter voor alsnog vermeent te moeten twijfelen. Volgens brieven uit Venetie, van den 7den, zou namelijk te Triest eene ernstige omwenteling uitgebarsten en de republiek afgekondigd zijn, terwijl op den 10den de Oostenrijksche blokkade van de stad Venetie plotseling opgeheven zijn zoude.

FRANKFORT, den 19 October.

In de zitting der nationale vergadering van heden bragt *Schubert* rapport uit over de voorstellen, gedaan ten aanzien van de Oostenrijksche gebeurtenissen. De meerderheid stelde voor, de zending van rijkscommissarissen door het rijksbestuur naar Oostenrijk, goed te keuren en dat bestuur uit te noodigen, om alle verdere noodige maatregelen tot herstel der rust te nemen. Eerstdaags zal daarover beraadslaagd worden. Aan de orde van den dag is de beraadslaging over § 1 van de grondwet, luidende: »Het Duitsche rijk bestaat uit het gebied van den voormaligen Duitschen Bond. De betrekkingen van het hertogdom Sleeswijk en de grensbepaling in het groothertogdom Posen blijven aan eene bepaalde regeling voorbehouden." Op deze § waren een groot aantal amendementen gesteld; waarvan eenigen strekten, om aan de afzonderlijke staten eene zelfconstituering, eene zonder census plaats grijpende verkiezing van hunnen regeringsvorm te verleenen. Anderen hadden betrekking tot Sleeswijk en Posen, om deze beide landen reeds dadelijk tot Duitsch rijksgebied te doen verklaren, enz. De rijksminister *von Beckerath* verklaarde zich tegen alle afwijkingen van het voorstel der commissie van constitutie, daar de noodzakelijkheid daarvan reeds bleek uit den aard der onderscheidene amendementen, zoo als die, welke eene mediatisering in vorstelijke familien en de onmiddellijke opneming van Sleeswijk in het Duitsche bondsgebied verlangen, enz. Met eene overgroote meerderheid wordt § 1, naar luid van het opstel der commissie, eindelijk aangenomen.

— Volgens de jongste berigten uit het koningrijk Polen komen aldaar steeds Russische troepen aan; reeds moet het leger eene sterkte van 200,000 man bereikt hebben; het grootste gedeelte daarvan staat nabij de Pruisische en Gallicische grenzen, zoodat hunne bestemming ligtelijk kan geraden worden. Keizer *Nicolaas* zelf wordt eerstdaags te Warschau verwacht.

's GRAVENHAGE, den 18 October.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden, waarin de Heer *Boreel van Hogelanden* het hem op nieuw opgedragen voorzitterschap met eene rede aanvaardde, zijn onder andere stukken bij de Kamer ingekomen: een wets-ontwerp tot regeling der ontvangsten en uitgaven van het fonds der consignatien over 1841—1847; het verslag der Algemeene Rekenkamer omtrent hare werkzaamheden gedurende het jaar 1847, en de rekening van het pensioenfonds voor burgerlijke ambtenaren over de tweede helft van het jaar 1846. Tot leden der Commissie voor de verzoekschriften zijn benoemd de Heeren: *Storm van 's Gravesande*, *Op ten Noort*, *Slicher*, *Albarda* en *Geradts*. Nadat de trekking der afdeelingen afgeloopen was, zijn door die afdeelingen benoemd:

tot derzelver voorzitters de Heeren: *Uijtwerf Sterling*, *van Goltstein*, *Verweij Mejan*, *van Dam van Isselt* en *Nedermeijer van Rosenthal*;

tot tweede voorzitters de Heeren: *Duijmaer van Twist*, *Faber van Riemsdijk*, *de Man*, *Schooneveld* en *van Heloma*, en

tot leden der Commissie voor het ontwerpen van een adres van antwoord op de troonrede, de Heeren: *van Beeck Vollenhoven*, *Faber van Riemsdijk*, *de Man*, *van Dam van Isselt* en *Nedermeijer van Rosenthal*.

Ten slotte zijn de Heeren *Verwij Mejan* en *Gevers van Endegeest* herkozen als leden der Commissie voor de huishoudelijke zaken der Kamer.

— De Heeren graaf *van der Duijn van Maasdam*, baron *van Heeckeren van Enghuizen*, *F. van der Oudermeulen*, *A. J. Vos de Wael*, graaf *van Limburg Stirum*, Mr. *P. G. Sevenstern* en graaf *van Bylandt*, onlangs door den Koning tot leden van de Eerste Kamer der Staten-Generaal benoemd, hebben verklaard afstand te doen van de reis- en verblijfkosten, waarop zij in die hoedanigheid aanspraak zouden hebben.

Van den 21sten.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten Generaal van heden is ingekomen eene Koninklijke boodschap, ten geleide van een wets-ontwerp tot voorziening in het tekort op de middelen tot dekking van de staats-uitgaven over het loopende jaar. — Drukken en verzenden aan de Afdeelingen.

Vervolgens zijn de beraadslagingen geopend over het volgend gewijzigd Ontwerp-Adres van Antwoord op de Troonrede:

»SIRE!

1. Wij hebben ons innig verheugd, bij de plegtige opening van de tegen-

woordige zitting der Staten-Generaal, Uwe Majesteit de overtuiging te hooren uitspreken, dat, hoe zorgvol de tijdsomstandigheden ook zijn mogen, zich in den algemeenen toestand van ons Vaderland onderscheidene gunstige kenteekenen openbaren, en dat met opzigt tot de gewigtigste belangen der Natie overal, bij veel dat bekommering wekt, ook zeer veel is, dat opbeurt en bemoedigt.

2. Met U erkennen wij de voorregten van onderscheiden aard, die Nederland, te midden van den druk der tijden, steeds mag blijven genieten, en wenschen vurig, dat Uwe Majesteit, voor Haar onvermoeid streven naar het welzijn van hen, die Gij, Sire! als Uwe beminde landgenooten hebt begroet, in het welslagen van de daartoe aangewende pogingen de streelendste belooning moge vinden.

3. Wij verblijden ons met Uwe Majesteit, dat het veelomvattende en uit den aard der zaak hoogst moeijelijke werk der grondwets-herziening, nadat daartoe van Uwe zijde de eerste stap was gedaan, door het gemeen overleg van de onderscheidene takken der wetgevende magt gelukkig ten einde is gebragt. De kalmte en gematigdheid, bij onmiskenbare belangstelling, tijdens de langdurige beraadslagingen over die gewigtige aangelegenheid door de Natie aan den dag gelegd, worden ook door ons op den hoogsten prijs gesteld.

4. Wij weten het, Sire, dat de roeping van de tegenwoordige Kamers der Staten-Generaal van eenen spoedig voorbijgaanden aard is; maar zoolang wij het geheele Nederlandsche Volk nog zullen vertegenwoordigen, zal Uwe Majesteit ons steeds bereid vinden, om naar ons beste vermogen mede te werken tot hetgeen het heil van den Staat vorderen mogt, en dus ook om met naauwgezetheid de voordragten te onderzoeken, die ons door Uwe Majesteit nog mogten worden gedaan.

5. Welke beproevingen het Vaderland ook mogen verbeiden, wanneer de Natie, even als tot nu toe, het genot der vrijheid met eerbied voor orde en wet weet gepaard te doen gaan; wanneer zij zich voortdurend en toenemend onderscheidt door echten burgerzin en door eene vaderlandsliefde, die voor geene offers terugdeinst; wanneer de hechte banden ongeschonden bewaard blijven, die, Sire, Uw doorluchtig Stamhuis aan die Natie verbinden, — kan Nederland, onder eerbiedig opzien tot den Oppersten Bestuurder der wereld, de onzekere toekomst met vertrouwen te gemoet gaan."

Nadat de algemeene strekking van het ontwerp-adres was goedgekeurd, is aangaande § 4 door den Heer *Storm* een amendement voorgedragen van dezen inhoud: »Wij weten het, Sire, dat de roeping van de tegenwoordige Kamers der Staten-Generaal van eenen spoedig voorbijgaanden aard is; maar zoo lang die Kamers zullen bestaan, zal Uwe Majesteit ons bereid vinden om naar ons beste vermogen mede te werken tot al wat eene onverwijlde noodzakelijkheid in het belang des Volks zoude kunnen eischen." Dat amendement is *verworpen* met 41 tegen 6 stemmen (zijnde de HH. *Thorbecke*, *Albarda*, *Oudeman*, *Luyben*, *Wichers* en *Storm*.) — De § is *aangenomen* met 45 tegen 2 stemmen (de HH. *Thorbecke* en *Storm*).

Het geheele adres is ten slotte met algemeene stemmen *aangenomen* en aan de Eerste Kamer verzonden.

Daarna is de vergadering gescheiden.

AMSTERDAM, den 21 October.

De Zeeuwsche bladen deelen mede, dat in den morgen van den 19 dezer te Goes, Middelburg, alsmede op de naburige eilanden Noord-Beveland en Wolfaartsdijk eene aardschudding gevoeld is, die ongeveer eene halve minuut aanhield. De rigting scheen van het Noorden naar het Zuiden te zijn. Ook op verschillende plaatsen in Belgie, als te Namen, Brugge, Saint André, Molenbeek St. Jean, heeft men hetzelfde verschijnsel waargenomen, doch nergens, zoo ver bekend is, heeft het eenige schade veroorzaakt.

UTRECHT, den 18 October.

Naar aanleiding van de *Ragged-Schools* te Londen, is men ook alhier begonnen eene inrigting te stichten voor *havelooze kinderen*. Er verschijnt daartoe binnen deze stad maandelijks een nummer van *de Weergalm*, een blad, waarvan de opbrengst, tegen *f* 3 's jaars, ten voordeele strekt van de verzorging en opleiding van jeugdige vagebonden der beide kunnen, welke door wangedrag de gevangenis welligt te gemoet gaan. Vier dier inrigtingen, op verschillende plaatsen alhier aangevangen, nemen toe in een van lieverlede talrijker opkomen der kinderen. Men is reeds zoekende naar een locaal, waarheen de gehoorzaamste en ondergeschiktste knapen, als eene belooning voor hun goed gedrag, verwezen zullen worden, ten einde aldaar dagelijks bijeenkomende, een ambacht te leeren. Londen geeft hier het voorbeeld, waar men die zwervende kinderen voedt, leert en sticht; waar het genootschap voor de *Ragged-Schools* reeds 62 dergelijke scholen telt, waar 7000 straatkinderen zijn opgenomen en 860 onderwijzers (waarvan slechts 78 salaris genieten) die zich kosteloos aan die taak wijden; de liefdegiften bedroegen het laatste jaar £ 685 (*f* 8220). Mogten de groote Nederlandsche steden ook iets voor dergelijke bedelaars-kinderen doen, zoo als thans binnen Utrecht wordt aangevangen: zedelijke vorming, noodige kennis en brood geven in den aanstaanden winter.

ASSEN, den 19 October.

Men verneemt, dat de provincie Drenthe in evenveel kiesdistricten zal verdeeld worden als er gemeenten zijn, even als Gelderland, en dat er in Drenthe twee hoofd-kiesdistricten zullen zijn, namelijk Assen en Hoogveen.

— In de nabijheid van het gehucht Amen, gemeente Rolde, onderscheidt zich, tusschen eene talrijke kluft ordinaire korhoenders, een exemplaar van dat soort, oogenschijnlijk van het vrouwelijk geslacht, als zijnde hetzelve over het geheele ligchaam van eene bijzondere schoone doorschijnend helder witte kleur. Overigens heeft die vogel de zelfde vlugt en grootte als de gewone kornhoen. Eenige jagtliefhebbers die zich tot dat einde hadden vereenigd, hebben den 18 dezer, vele uren lang, vruchteloos getracht dezelve binnen schot te doen drijven, niettegenstaande het hun ten laatste gelukte het schoone dier van de kluft af te zonderen.

SNEEK, den 19 October.

Gisteren avond vereenigden zich ruim dertig ingezetenen dezer stad bij den heer *van Meurs*, in de Wijnberg, ten einde zich gemeenschappelijk te beraden over de beste wijze, om, zoo veel mogelijk, ook in dit kies-district, de regtstreeksche verkiezing van een' volksvertegenwoordiger tot heil des lands te bevorderen. Nadat de vergadering zich had geconstitueerd door twee uit haar midden met de leiding en opteekening der beraadslagingen te belasten, nam zij reeds dadelijk tot leuze aan: *bezuiniging door vereenvoudiging*, doordrongen als zij was van de hoogst dringende noodzakelijkheid der toepassing van dit beginsel, bij de aanstaande ontwikkeling der grondwet door de wetgevende ligchamen.

Alle aanwezigen keurden deze leuze goed en bevestigden zulks met hunne handteekeningen. Daarna kwam men overeen, dat eene commissie diende benoemd te worden, die tot doel moest hebben, het aannemen dezer leuze zoo binnen als buiten deze stad meer algemeen bekend te maken en alom op te wekken tot aansluiting aan gezegde vereeniging. Bij stemming werden daartoe benoemd de Heeren: *P. J. Costerus*, *S. A. Verweij*, *A. T. Stam*, *B. S. Stienstra*, *A. Veen*, *T. ten Cate*, *A. P. Bloemen* en *K. F. Halbetsma*, die zich allen gaarne deze benoeming lieten welgevallen.

Nadat aan deze commissie voorloopig de noodige middelen waren toegestaan, om aan den opgedragen last gevolg te kunnen geven, en nadat de tijd eener nadere bijeenkomst afhankelijk was gesteld van den uitslag der bemoeijingen, scheidde de vereeniging, die ondubbelzinnige blijken droeg van bezadigden burgerzin en opregte vaderlandsliefde, zoo als die behooren uit te komen, waar het, met ter zijde stelling van alle persoonlijke inzigten, de benoeming geldt van eenen waardigen vertegenwoordiger des volks.

De commissie voornoemd kwijt zich van een aangenaam gedeelte van hare taak, door alle stemgeregtigden binnen dit kies-district vriendelijk uit te noodigen, zich aan hare vereeniging te willen aansluiten, ten einde zoo doende te geraken tot de keuze van een lid der Staten-Generaal, die Friesland tot eer en het Vaderland ten zegen strekt.

Al wie reeds vóór de eerstvolgende vergadering mogt willen doen blijken van zijne zucht, om dat doel te helpen bereiken, wordt verzocht, zich daartoe bij een' der leden der commissie te willen aanmelden.

LEEUWARDEN, den 23 October.

Bij zijner Majesteits besluit van den 14 October 1848, is benoemd, tot plaatsvervanger van den kanton-regter te Bolsward, den Heer mr. *J. Haitsma Mulier*, burgemeester dier stad.

— Van Langweer wordt gemeld, dat men bij *R. Kuipers*, sedert Mei jl. boer te Oosterhaule, grietenij Doniawerstal, dezer dagen bij het opgraven eener koestal, twee geraamten van jonggeboren kinderen vond. Het eene was in eenen steenen pot en het andere in eenen emmer aldaar bedolven. Naar men vermoedt, zouden deze lijkjes niet gelijktijdig zijn begraven. De zaak is reeds der justitie kenbaar gemaakt en het ware te wenschen, dat zij, door hare ijverige nasporingen, deze vermoedelijke kindermoorden aan het licht mogte brengen.

— De Rotterdamsche geneeskundige Commissie, ontwarende dat het gebruik der *Holloway-pillen* en *zalf*, door de herhaalde laakbare aankondigingen in de nieuwsbladen, meer algemeen toeneemt, heeft die middelen scheikundig onderzocht en bevonden, dat genoemde pillen bestanddeelen bevatten, die voor de gezondheid nadeelig en zelfs in sommige ziekten voor het leven gevaarlijk kunnen zijn, waarvan zich dezer dagen een voorbeeld heeft opgedaan, dat ter kennis der Commissie gekomen is. Zij waarschuwt tegen het gebruik van geheime geneesmiddelen, te meer, wijl bij het naderen der cholera de aanwending van geneesmiddelen, wier zamenstelling onbekend is, doodelijke gevolgen zou kunnen hebben.

— Bij alle verschil van denkbeelden omtrent het lager onderwijs, is men het algemeen eens, det het zich naauw moet aansluiten aan de behoeften van het werkelijke leven. Dat de dorpsscholen behoefte hebben aan onderwijs in de beginselen van den theoretischen en practischen landbouw, het boomkweeken enz., hierover is maar éene stem. Geleid door die wijze van zien, is door de marktgenooten van Gasselte, provincie Drenthe, onlangs aan de openbare school gunstig een half bunder grond afgestaan, in de nabijheid gelegen, ten behoeve van het bedoelde schoolonderwijs.

— Men meldt uit Utrecht, dat de vijftiende Tentoonstelling van het Genootschap voor landbouw en kruidkunde aldaar den 18, 19 en 20 Maart 1849 zal plaats hebben.

— Men weet, dat de *Jaarboeken* der verschillende hoogescholen en athenæa van het koningrijk der Nederlanden, na het jaar 1840 niet meer zijn uitgekomen en dat er alzoo, ten gevolge van dezen bezuinigings-maatregel der regering, eene aanzienlijke gaping in de geschiedenis dier wetenschappelijke instellingen moest blijven bestaan. Thans verneemt men, dat daarin, ten minste gedeeltelijk, voorzien is, daar met het academie-jaar 1848—1849 weder een deel van genoemde jaarboeken of annales zal worden uitgegeven, waarin een beknopt geschiedkundig overzigt van de lotgevallen der nederlandsche hoogescholen en athenæa van 1840 af tot aan het einde van het academisch jaar 1847—1848 zal worden medegedeeld en daarna, en even zoo in volgende jaren, telkens geregeld de geschiedenis der hoogescholen en athenæa, de rectorale oratiën en de oratiën van nieuw aangekomen professoren.

Het een en ander zal geschieden voor gezamenlijke rekening der hoogescholen van Leyden, Utrecht en Groningen en der athenæa van Amsterdam en Deventer.

Vroeger werden in de genoemde Annales mede opgenomen de antwoorden op de uitgeschreven prijsvragen. Deze worden thans, zoover bekend is, te Leyden en te Utrecht niet uitgegeven, maar gelijk de nieuwsbladen reeds voor eenen geruimen tijd gemeld hebben, zullen te Groningen de bekroonde antwoorden op de thans loopende prijsvragen, buiten kosten der inzenders, het licht zien en als gewone boekwerken uitkomen.

— De *Staats-Courant* deelt, in korte trekken, naar aanleiding der daarover opgemaakte protocollen, den afloop mede der bijeenkomst van vertegenwoordigers der verschillende takken van Rijnscheepvaart en handel, den 25, 26 en 27 September ll., onder voorzitting van den hoofd-inspecteur der Rijnvaart, te Maintz gehouden. De afloop daarvan doet het vertrouwen koesteren dat, zoo van den eenen kant Nederland eene uitstekende gelegenheid gevonden en te baat genomen heeft, om zijne handelspolitiek voor de oogen van geheel Duitschland van de onverdiende blaam te zuiveren, haar zoo vaak aangewreven, de zaak der vrije Rijnvaart tevens op deze vergadering een gewigtigen stap voorwaarts zal gedaan hebben, en de afschaffing der scheepvaartsregten op de eerstvolgende zitting der Centrale Commissie, welke den 15 November eerstkomende zal plaats hebben, met te meer ernst zal ter sprake gebragt worden, als zij inderdaad de eenige voorgestelde maatregel is, waarbij alle aan de Rijnvaart verbonden takken van nering en bedrijf een gelijk belang en eene even dringende behoefte hebben.

— De *Staats-Courant* deelt mede den volgenden staat van de opbrengst der middelen in de negen eerste maanden van 1848, tegenover de opbrengst van de negen eerste maanden van 1847:

	1848.	1847.	Meerd. in 1848 dan in 1847.	Minder in 1848 dan in 1847.
Directe belastingen .	*f* 13,735,584,02½	*f* 13,151,679,49½	*f* 583,904,53	»
In- en uitg. regten, scheepvaartregten, vuur-, ton- en bakengeld	- 3,172,766,21½	- 3,923,978,89½	»	*f* 751,212,68
Accijnsen	- 13,244,510,13½	- 12,536,704,12	- 707,806,01½	»
Registratie-, zegel-, successie-regten, enz.	- 7,587,563,32	- 7,830,210,30	»	- 242,646,98
Regt van waarb. op gouden en zilveren werken	- 101,053,01	- 107,178,36½	»	- 6,125,35½
Posterijen	- 1,043,957,35	- 1,060,189,93	»	- 16,232,58
Loterijen	- 264,341,50	- 408,086,00	»	- 143,744,50
Totaal . . .	*f* 39,149,775,55½	*f* 39,018,027,10½	*f* 1,291,710,54½	*f* 1,159,962,09½

SCHEEPVAART TE HARLINGEN.

Binnengekomen. 13 October. J. J. Malchae, *Emma*, Riga, hout. 14 dito. A. J. Verlee, *Vrouw Roelina*, Dantzig, hout. 15 dito. B. de Groot, *3 Gezusters*, Noorwegen, hout; A. H. Oldenburger, *Gerritje Koumans*, Newcastle, kool; H. G. Pot, *Catharina Elisabeth*, Oostzee, hout. 17 dito. W. Wentel, *Lord John Russell*, (*S.*), Londen, ledig; J. T. Hoppe, *Hygea*, Krageroe, hout; J. A. Kenn, *Hendrik*, Noorwegen, hout; H. H. Panjer, *Helena*, Noorwegen, hout; H. J. Hoedtjer, *Geertruida Lammechina*, Noorwegen, hout; P. Brouwer, *de Hoop*, Sunderland, kool. 19 dito. R. D. Lovius, *Onderneming*, Drammen, hout. 20 dito. H. W. Nevill, *Lion*, (*S.*), Londen, Ledig.

Vertrokken. 14 October. H. W. Nevill, *Lion*, (*S.*), Londen, boter en vee; J. B. Boelens, *Alida*, Engeland, granen; W. A. Bakker, *Rederende*, Laurvig, ballast. 15 dito. W. Callingwood, *Elisastone*, Engeland, ballast 16 dito. G. W. Lohmans, *Vesta*, Engeland, kaas. 18 dito. H. J. Schippers, *Harmina Annegina*, Denemarken, Cichorei; F. J. Frankena, *Verwagting*, Engeland, kaas; W. Wentel, *Lord John Russell*, (*S.*), Londen, boter en vee.

MENGELWERK.

WILLEM VAN HAREN.

De Ambassadeur.

Deze beroemde Staatsman, geboren den 17 October 1626, genoot eene zorgvuldige opvoeding. Op zijn veertiende jaar was hij bekwaam voor de Akademie, en kwam te Franeker. Van daar begaf hij zich naar Utrecht en vervolgens naar Leiden. Alzoo in vele wetenschappelijke vakken opgeleid en ervaren, deed hij in 1647, onder het geleide van JOACHIM FRENCELIUS, naderhand vermaard Hoogleeraar in de Medicijnen aan Frieslands Hoogeschool, eene reis naar Frankrijk. Na een verblijf van twee jaren keerde hij terug met het plan om met zijnen meester eene reis naar Italie te doen, maar spoedig tot Staatsambten geroepen, zag hij daarvan af.

In 1650 werd hij Volmagt ten Landsdage en Rentemeester-Generaal der Domeinen. Den 16 October 1652, na het overlijden van den Grietman Philip van Boshuizen, werd hij tot Grietman van het Bildt benoemd. Daarna was hij tijdelijk Gecommitteerde ter Generaliteit of Lid der Staten-Generaal, en van den Raad van State.

Hij begon zijn loopbaan als Afgezant in 1639, door eene bezending aan de Koningen van Zweden en Denemarken, door wier oorlogsdrift beide Rijken in vuur en vlam stonden. VAN HAREN was meest in Koppenhagen, bij den Koning van Denemarken, maar van tijd tot tijd ging hij ook met zijnen Ambtgenoot naar den Zweedschen Koning CAREL GUSTAAF, om den vrede te bevorderen. Bij dezen vond hij eene ruwe bejegening, want CAREL was een Soldaat in zijn hart en in zijne woorden; evenwel stichtte de Friesche Afgezant met anderen den beroemden vrede van het Noorden.

In 1663 werd hij naar Oostfriesland gezonden en beijverde zich den Munsterschen oorlog te voorkomen, maar CHRISTOFFEL BERNARD VAN GALEN greep het zwaard op, en nu werd VAN HAREN benoemd om den Staatschen Veldheer bij te staan.

Twee jaren later 1665, was hij Afgevaardigde op de vloot met den Raadpensionaris JOHAN DE WIT. Hij zag, hoezeer de loodsen de meening van DE WIT, om de vloot door eene onbevaren diepte in zee te brengen, ook mogten afkeuren, daarvoor zoo veel goeden grond, dat hij geene zwarigheid maakte om met denzelven de twee grootste schepen voor beider rekening te nemen. De poging gelukte en gaf eere aan de moedige uitvinders, voordeel aan het Land en den naam aan het JAN DE WITS diep.

Na minder gewigtige bezendingen, zoo als naar Luik, Berlijn, Kleef enz., maakte hij zich een grooten naam in het binnenlandsch bestuur in Friesland en herstelde de rust aan de Akademie te Franeker.

Voor het begin van den oorlog in 1672 naar Zweden gezonden, om voor onzen Staat het genot van het drievoudig Verbond in te roepen, slaagde hij gedeeltelijk. Vruchteloos echter waren zijne handelingen tot den vrede te Aken en te Keulen. — Na het sluiten van den vrede met Engeland in 1674, vertrok hij derwaarts om vorige verbonden te vernieuwen. Op de terugreis door een fellen storm beloopen, gaf zijne onverschrokkenheid moed aan het verslagen scheepsvolk en redde het oorlogsschip voor vergaan.

In 1675 en 1676, als Gezant bij den vredehandel te Nijmegen, werden door bevoegde regters zijne bekwaamheden beoordeeld en hoog geprezen. In 1683 en 1690 bekleedde hij op nieuw twee belangrijke gezantschappen in Zweden, en in 1697 sloot hij den vrede te Rijswijk.

Met eene ambassade naar Engeland in 1702, tot bevestiging van de bestaande verbindtenissen met Koningin ANNA, vergezeld door den beroemden VAN WEEDE VAN DIJKVELD, besloot hij zijne talrijke gezantschappen. Daarna leefde hij nog zes jaren in en voor Friesland. Na eene bedlegering van veertien dagen, lijdende aan maagkolijk en aanhoudende hoest, eindigde hij zijn nuttig leven op den 15 April van het jaar 1708 te Leeuwarden, in den hoogen ouderdom van een en tachtig jaren en zes maanden. Hij werd in de familie-kapel te St. Anna-Parochie begraven. Een Latijnsch grafschrift verkondigt zijne verdiensten, en de Hoogleeraar HUBER hield eene uitmuntende lijk- en lofrede op hem, welke in druk is uitgegeven.

Hij huwde in 1658 met ELISABETH VAN HEMMEMA *Doekes-dochter*, geboren te Emden den 25 November 1635 en overleden den 25 December 1688, die mede in gemelde kapel is bijgezet. Zij hadden een Zoontje WILLEM genaamd, hetwelk jong gestorven is in 1661.

Zijne Ouders waren WILLEM VAN HAREN, geboren te Arnhem 19 Januarij 1581, gestorven te 's Gravenhage 9 December 1648, en MAGDELENA VAN VIERSSEN *Willems-dochter*.

Zijn Grietmans-ambt had hij in 1701 aan zijnen Neef ADAM ERNST, Vader van WILLEM en ONNO ZWIER, overgedragen, en aan diens Schoonvader DAVID CONSTANTIN DU TOUR zijn post als Rentemeester in 1687.

Dit is de ruwe omtrek van het levensbedrijf des roemruchtigen Ambassadeurs, de eer en het sieraad van zijn geslacht, de kostbare parel aan de kroon van zijn Vaderland. — En niet alleen was hij groot in zijnen handel, maar ook zijn wandel was onberispelijk; als Staatsman, Mensch en Christen was hij even hoog te waarderen. Veel zou men hier kunnen bijvoegen, doch waar daden spreken zijn woorden overtollig. Van zijne nederigheid gaf hij eene duidelijke proeve in het weigeren van den Graveltjken titel, aan den Zweedschen Koning, even als zulks door den Baron DU TOUR geschiedde, aan den Aartshertog KAREL van Oostenrijk. Alleen het Vorstelijk afbeeldsel, met diamanten rijk omgeven, nam hij gaarne aan tot een herdenken aan de gewigtige dagen in dat Rijk doorgebragt.

In dertig folianten waren de geschiedenis en geheime handelingen van twaalf Ambassades en vier en veertig door hem waargenomen Commissien beschreven. Vóór dezelven was het Journaal van den Watergeus DAAM VAN HAREN gebonden. Gedenkstukken voor de geschiedenis van onschatbare waarde, want de Griffier FAGEL, die ze doorbladerd had, schatte die verzameling op zulk eenen prijs, dat hij daarvoor de helft van zijne aanzienlijke bibliotheek had willen geven. De noodlottige brand in 1732, die de beide vleugels van het voorvaderlijk slot der HARENS vernielde, deed ook dien kostelijken schat in asch verkeeren. Een koffer met bronillons van de hand des Ambassadeurs, jammerlijk gehavend, ten deele door den brand, en deels door het tusschen gevloeid bluschwater, was het treurig overblijfsel. Dr. J. H. HALBERTSMA heeft in zijne *Fragmenten* daarvan, tot vereering van 's mans nagedachtenis, gebruik gemaakt. Te regt merkt die scherpzinnige Schrijver aan, dat men er geen oratorisch lofwerk, maar duidelijke en juiste denkbeelden in vindt, die in eenvoudige bewoordingen worden voorgedragen en vereenigd tot bewijzen, wier kracht onwederstaanbaar is. Hetzelfde vond ik weder in verschillende brieven, door hem als Lid der Staten-Generaal aan de Friesche Staten geschreven, en die in het Provinciaal Archief zijn bewaard gebleven. Zijne Missives en Rapporten karakteriseren zich altoos door eene eigenhandige en krachtige beknoptheid, waarin echter altoos de duidelijkheid is bewaard. — De Plakkaten in het Charterboek (V. 764.803) tegen het vloeken en slempen op begravenissen, waarvan hij meermalen publiek zijn afkeer te kennen gegeven had, zijn ook uit zijne pen gevloeid.

De stamlijst van het geslacht der HARENS begint met OEFER VAN HAREN, die omtrent 1240 leefde. Des Ambassadeurs Grootvader ADAM of DAAM VAN HAREN, in de elfde Generatie voorkomende, wordt als *Stamvader* van den tak, die zich in Friesland gevestigd heeft, genoemd. Hij was Raad en Hofmeester van WILLEM I, en na diens dood ging hij in dezelfde betrekking over bij den Frieschen Stadhouder WILLEM LODEWIJK.

Eene weinig bekende bijzonderheid vermeldt het *Stamboek van den Frieschen Adel*, dat er voorheen onder wijlen Mevrouw Douairière VAN ASBECK, te Leeuwarden, een zwaard of hartsvanger berustte, hetwelk uit de familie VAN HAREN afkomstig was, en volgens overlevering door WILLEM, Graaf van der Marck, aan DAAM VAN HAREN vereerd werd.

v. L.

Genootschap tot afschaffing van Sterken Drank.

Zij, die door hunne naamteekening zich hebben verbonden als Leden van het Genootschap tot afschaffing van sterken drank, en al degenen, die wenschen zich bij dat Genootschap te voegen, worden uitgenoodigd tot eene bijeenkomst in het Gebouw der Spaarbank op het Heerenwaltje, te houden op Maandag den 30 October 1848, des avonds ten *acht* ure.

De Commissie tot vorming van de afdeeling Leeuwarden,
W. HAMSTRA.
N. J. SINGELS.
P. W. WITTEBOL.
J. G. OTTEMA.

De Leden behoorende tot het negende district Vriesche afdeeling, Nederlandsch Bijbelgenootschap, worden uitgenoodigd, ter bijwoning der vergadering op Donderdag den 2 November e. k., 's morgens ten *elf* ure, ten huize van *Lukas Bouma*, Kastelein te Beetsterzwaag.

Namens den Heer President,
J. C. FISCHER Sr.,
Secretaris.

*** Getrouwd:
Franeker, den 19 October 1848.
JAN TIMMER, *van Harlingen*, met GRIETJE RITSMA.

*** Heden beviel van eene welgeschapene DOCHTER, JOHANNA ROSIER, geliefde Echtgenoote van
Sneek, den 19 October 1848.
JACOB R. FEENSTRA,
Goud en Zilversmid.

[illegible]UM, den 19 October 1848. Heden beviel van eene DOCHTER, W. S. [illegible]A, geliefde Echtgenoot van
Dr. J. H. WARREN.

*** Heden avond omstreeks tien ure, overleed op het aller onverwachtst, onze lieve Moeder HESTER JOSIENA SCRIENERIUS, Wed. van SJOERD REINDERS VAN DER MOLEN, in den ouderdom van bijna 66 jaren; een aanval van beroerte maakte een einde aan haar voor ons zoo dierbaar leven. Hoe hard ons dezo slag ook treft is onbegrijpelijk, maar Gode te zwijgen is onze pligt, in hope dat haar overgang zalig mag zijn.
Marssum, den 14 October 1848.
P. A. v. D. MOLEN.
H. M. v. D. MOLEN.

*** Heden nam de Hemelsche Vader ons jongste Kindje TRIENTJE tot Zich, in wiens geboorte wij ons den 26 Julij ll. mogten verblijden.
Menaldum, den 14 October 1848.
M. J. DIJKSTRA.
H. H. v. D. PLAATS.

*** Heden middag overleed zeer onverwacht, mijn geliefde Echtgenoot JAKOB J. SIJBENGA, in leven Onderwijzer der Jeugd alhier. Hij bereikte den ouderdom van bijna 54 jaren, waarvan wij ruim 30 door den gelukkigsten Echt vereenigd waren. Zeven Kinderen, waarvan sommigen nog zoo zeer zijne liefdevolle vaderzorg behoefden, betreuren met mij den dierbaren Overledene. Vertrouwend hopen wij echter, dat hij henen ging naar eene betere wereld.
Friens, den 14 October 1848.
HILTJE J. CUPERUS,
Wed. J. SIJBENGA.

*** Heden overleed alhier in den ouderdom van 89 jaren en ruim 2 maanden, KLASKE IJPES VELDMANS, Wed. JAN THOMAS SCHUURMANS.
Parrega, den 14 October 1848.
IJPE J. SCHUURMANS,
Mede uit naam van mijne Broeder en Zuster.
Strekkende deze tot kennisgeving aan Vrienden en Bekenden.

*** Gisteren avond ten 10½ ure, overleed aan verval van krachten, onze geachte Vader en Grootvader THIJS SIJBES HOUTSMA, in den gezegenden ouderdom van ruim 85 jaren. Bijna altijd als aannemer was hij op de 71 laatste jaarlijksche aanbestedingen der werken van de Contributie Binnen- en Buitendijks Zeedijken tegenwoordig.
Sexbierum, den 16 October 1848.
S. T. HOUTSMA.
Uit aller naam.

WITMARSUM, den 16 October 1848. Heden werd ons ouderhart getroffen, door het overlijden van een onzer geliefde Kinderen TJITSKE, in den ouderdom van twee jaren en ruim vijf maanden.
J. S. BUWALDA.
A. J. BREEUWSMA.

*** Heden morgen overleed onverwacht tot onze groote droefheid, in den ouderdom van 74 jaren, onze dierbare en hartelijk geliefde Moeder, Mejufvrouw AALTJE VAN DER MEULEN, Weduwe FREDERIK DE HAAN. Ofschoon dankbaar voor het langdurig bezit, betreuren wij echter zeer het gemis der brave Vrouw, en hare nagedachtenis zal bij ons altijd in zegening blijven.
Leeuwarden, den 17 October 1848.
F. DE HAAN.
Mede namens mijnen Broeder en Zuster.

*** Heden overleed onze jongste Dochter JOHANNA, oud twee en een half jaar.
Bergum, den 18 October 1848.
S. BROUWER.
J. REELING.
Eenige kennisgeving.

*** Na eene langdurige sukkeling, overleed heden namiddag een ure, tot mijne en mijner Kinderen droefheid, mijne geliefde Echtgenoote GERRITJE SIKKES HARINGA, in den ouderdom van ruim 53 jaren, na eene echtvereeniging van 30 jaren, mij nalatende acht Kinderen.
Minnertsga, den 18 October 1848.
P. STEENSMA.
Algemeene kennisgeving.

LEEUWARDEN, den 22 October 1848. Heden overleed aan verval van krachten, mijn geliefde Echtgenoot EELKE MEINDERSMA, in den ouderdom van 71 jaren en ruim 8 maanden, na eene gelukkige echtvereeniging van 35½ jaren.
EELKJE DE BEER, Wed. E. MEINDERSMA.

BURGERLIJKE STAND.

Bij den Burgerlijken Stand te *Leeuwarden* zijn van den 17 tot en met den 23 October 1848 aangegeven: 12 Geboren. 4 Overleden. Geene Huwelijken.

Opgave van den Prijs en de aanvoer van *BOTER* en *KAAS*, aan de Stads-Waag te Leeuwarden, den 20 October 1848:

	PRIJS.	AANVOER.
BOTER	Geen.	688/4 219/8 en 130/16 Tonn.
KAAS	*f* 17,00 à *f* 21,50.	7,847 Ned. ponden.

Prijs-Courant der Effecten.

Amsterdam, den 21 October 1848.

NEDERLAND.					Gebl.
Werk. Schuld	2½ pCt.	44	44¼	44⅛	
Dito dito ..	3 »	52	52¼	52⅛	
Dito dito ...	4 »	68	68½	68 3/16	
Amort.-Synd.	3½ »				
Handel-Maats.	4½ »				
SPANJE.					
Leen. *Ard.* v. 85 £	5 pCt.	6¾	7¼	6 15/16	
» » v. 510 £	5 »	6½	7	6¾	
Ditoonbep. Stuk.	5 »				
»	3 »	23¾	24⅛	24	
dito Binnenl. à 6/m	3 »	17¼	17½	17⅜	
Ardoin Coupon		5½	6		
PORTUGAL.					
Neg. te Londen	3 pCt.	21½	22	21 11/16	
Dito dito. ...	4 »	23	23½	23¼	

RUSLAND.				Gebl.
Ob. bij *H.* 1798/1816	5 pCt.	96¼	96¾	96½
dito dito 1828/1829	5 »	96¾	97	96⅞
Dito bij dito ..	4 »			
Dito bij *Stiegl.*	4 »			
OOSTENRIJK.				
Metaliek... . .	5 pCt.	60¼	60¾	60½
W. B. bij *G. & Co.*	5 »			
AMERIKA.				
Bank-Actien V. Staten				
Braz. 1824.........				
» £ 200.........				
Peru..............		18½	18¾	18⅝
Grenada...........		11½	11¾	
Mexico............				
Venezuela.........				

De prijzen waren heden over het algemeen zonder variatie, en de handel was van weinig beteekenis.

Zondag, den 22 October.

Bij geringe affaire zijn heden Integralen á 44 1/16, ⅛; Belg. bij *Rothschild* 2½ pCt. á 36¼ en Coupons-Ardoin (oude) à 5¾ pCt. verhandeld.

BERLIJN, 16 Oct. 1848. Bij de heden plaats gehad hebbende 16de Seriën-Loting, der Pruisische Loten à 50 Rth. zijn de volgende 108 Seriën uitgekomen:

No.	No.	No.	No.	No.	No.	No.	No.	No.	No.
49	394	716	876	1039	1288	1435	1832	2160	2329
146	409	731	882	1050	1297	1463	1833	2165	2333
151	482	753	902	1065	1298	1503	1862	2171	2349
188	489	791	915	1084	1307	1511	1873	2185	2394
203	490	800	920	1097	1314	1537	1916	2196	2408
245	520	830	945	1121	1327	1544	1957	2214	2427
263	562	834	1002	1186	1362	1609	2092	2247	2430
347	572	849	1005	1190	1374	1648	2101	2272	2470
349	651	850	1010	1197	1381	1727	2125	2287	2493
359	659	864	1012	1251	1419	1781	2135	2289	2503
364	684	868	1016	1256	1428	1818	2141		

De 10,800 Aandeelen in bovenstaande Seriën begrepen, hebben elk een prijs van 90 Rth. betaalbaar 15 Januarij 1849.

GRIETMAN EN ASSESSOREN VAN SMALLINGERLAND, brengen bij deze ter kennis van de daarbij belanghebbenden, dat de rekening der Commissie belast geweest met de slatting van het Vaarwater de Lits, van den 25 dezer maand, gedurende 14 dagen, ter Secretarie dezer Grietenij ter inzage zal liggen.
Dragten, den 18 October 1848.
Grietman en Assessoren voornoemd,
M. MANGER CATS.
Ter ordonnantie van dezelven,
F. S. REIDING.

GRIETMAN en ASSESSOREN van OOSTSTELLINGWERF, roepen mits deze, ter vervulling van de vacante Onderwijzersbetrekking te *Elsloo* op, SOLLICITANTEN, bezittende den tweeden rang, onder vrachtvrije overlegging van hunne acte van rang en getuigschriften van kunde en geschiktheid, uiterlijk vóór den 10 November e. k. ter Secretarie van Ooststellingwerf, alwaar het vergelijkend examen zal plaats hebben den 24 November daaraanvolgende, des morgens ten 9 ure.

De voordeelen aan deze betrekking verbonden, bestaan in: het genot van Woning en Tuin, eene jaarwedde van *f* 200, uit onderscheidene fondsen, en in de schoolgelden tegen 37½ Cent in het ¼ jaar, van gemiddeld 50 kinderen.

Oldeberkoop, den 19 October 1848.

Grietman en Assessoren voornoemd,
G. W. F. LIJCKLAMA à NIJEHOLT.
Ter ordonnantie van dezelven,
G. L. BROUWER, *Secretaris*.

GRIETMAN en ASSESSOREN van OPSTERLAND, brengen bij deze ter kennis van de daarbij belanghebbenden, dat de NAJAARSMARKT te *Gorredijk*, dit jaar zal aanvangen des Zaturdags den 28 October eerstkomende, alsmede dat de gewone BEESTENMARKT op Maandag den 30 October zal worden gehouden.

Dat zij welke verlangen om met Kramen enz. deze Najaarsmarkt te bezoeken, zich daartoe met franco brieven vóór of op den 27 October e. k. aan den Heer Assessor dezer Grietenij, wonende te *Gorredijk*, zullen moeten wenden, ten einde bij de loting om de plaatsen in aanmerking te kunnen komen.

Dat op gezegde Markt geene zoogenaamde Horoscooptrekkers, Rijfelaars noch Spelen om gewin zullen worden toegelaten, maar de overtreders overeenkomstig de wet, zullen worden vervolgd en gestraft.

Beetsterzwaag, den 21 October 1848.

Grietman en Assessoren voornoemd,
S. van TEIJENS.
Van wege dezelven,
L. R. SALVERDA.

GECOMMITTEERDEN *van den Grooten Polder op de Noordermieden onder Hallum*, alsmede die van den Polder van *L. M. Boersma*, aldaar, roepen gezamenlijk op de Eigenaren der in beide Polders begrepen Landerijen, tegen Zaturdag den 4 November 1848, des namiddags ten *twee* ure, in de Herberg op de Hoogeburen te Hallum, ten einde: voor te stellen de inlijving van laatstgenoemden Polder in den eersten, ter grootte van p. m. 32 bunder, tegen een vast te stellen jaarlijks Maalloon.

Het Behoud van den Frieschen Veestapel.

De DIRECTIE dezer Maatschappij verwittigt bij deze, den Leden en verdere belanghebbenden, dat in de Algemeene Vergadering van Vrijdag den 13 October 1848 is bepaald: 1°. dat bij het ontstaan der Longziekte onder het Vee van de Leden dier Maatschappij, het geheele beslag van zoodanigen Veehouder door die Maatschappij kan worden overgenomen tegen vergoeding van ¾ der waarde van de kennelijk zieke, en der volle waarde, onder aftrek van 10 pCt. daarvan, der schijnbaar gezonde Runderen en Kalveren, terwijl die vergoeding zal worden uitbetaald uiterlijk binnen zes weken na die overname; 2°. dat geen Lid, die, willens en wetens, Vee aankoopt, hetwelk besmet is of afkomstig uit eene weide of van een stal, waar de thans heerschende besmettelijke Longziekte is ontstaan, of binnen het jaar, den koop vóórafgaande, aanwezig is geweest, regt op schadevergoeding, ter zake van verlies aan Longziekte zal hebben; 3°. dat zoodanig lid door de Directie bovendien zal kunnen worden geroijeerd, en 4°. dat het regt op schadevergoeding wegens verlies aan Longziekte vervalt, indien deze Ziekte uitbreekt onder het Vee van een Lid binnen de vier eerste weken van het lidmaatschap.

Verkooping van Paarden enz., op Drie Roemers onder Roordahuizum.

De Notaris C. W. SEMLER, te Leeuwarden, zal, op Donderdag den 2 November 1848, des voormiddags ten 11 ure, in het Logement van *Nauta*, genaamd *de Drie Roemers*, onder Roordahuizum, publiek, bij boelgoed, tegen gereede betaling, presenteren te verkoopen:

Negen, waaronder zeer fraaije, KOETS- en jonge RAS-PAARDEN: — Vier vette KWEENEN en eenige andere LEVENDE HAVE, zich thans bevindende op den huize *Beslinga* te Friens, als:

Een SPAN zwarte langstaart MERRIEPAARDEN, GEDEKT.
Een zwart HENGST-VEULEN, geworpen door een van bovengenoemde Paarden.
1 HIT, zijnde een Schimmel Ruin.
1 Jong gedresseerd RIJPAARD, zijnde mede een Schimmel Ruin.
1 Driejarig zwart MERRIEPAARD, Amelandsch Ras.
Drie zwarte langstaart MERRIEPAARDEN.

Zijnde de Kweenen van buitengewone zwaarte, twee jaren gevoed en thans in den besten staat; — Voorts 1 vette en eene zwartbonte melke KOE, een oud zwart VARKEN, en vijf jonge DITO, 2 MELKSCHAPEN; mitsgaders 20 JAGTHONDEN (hazewinden), en een BESCHUTTER.

Te bezigtigen des daags vóór- en op den verkoopdag in bovengemeld Logement.

BOELGOED.

De Notaris LEDEBOER, te Bolsward, zal, op Woensdag den 25 October 1848, des voormiddags ten 10 ure, ten sterfhuize van wijlen den Heer *H. Heppener*, te Wommels, publiek presenteren te verkoopen:

Eenige MEUBELEN en HUISGERADEN, hoofdzakelijk bestaande in: Eene Secretaire, een uitmuntende 6 octaafs Piano, een Boekenkastje, Tafel, Stoelen, Spiegel, Koper-, Tin-, Glas- en Aardewerk; alsmede eene partij BOEKEN, en hetgeen meerder te voorschijn zal worden gebragt.

Gewoon Najaars Vee-Boelgoed.

De Notaris A. R. van VOORST, te Gorredijk, zal, op Vrijdag den 27 October 1848, des voormiddags precies ten 10 ure, in het Logement de Korenbeurs bij *F. van der Wal*, aldaar, bij boelgoed, op gewoon crediet tegen voldoende borgstelling, presenteren te verkoopen:

12 stuks beste vette KOEIJEN, onderscheidene melke-, kalve-, en guste DITO, PAARDEN, waaronder 1 zevenjarige bruine Merrie, verders VARKENS, SCHAPEN, 1 zoo goed als nieuwe Boerenwagen, 1 beste Kagchel en zoogenoemde Dordsche Haard, 3 gebruikte Turfbokken en al hetgeen meerder ter verkoop zal worden aangeboden.

De Notaris WIJMA, te Harlingen, zal, aldaar op Woensdagen den 1 November 1848, voorloopig, en op den 8 dito, eindelijk, in het Heeren Logement van *Minnema*, telkens des avonds ten 6 ure, in het openbaar veilen:

1. Eene uitmuntende HEEREN HUIZINGE, met ruime Graanzolders, op- en afslag hebbende in de Steeg en eene, onder het geheele Huis doorloopende, groote en drooge Kelder en Keuken, met nog eene Provisie-, Turf- en Wijnkelder, TUIN en verdere annexen, staande voor handel-affaire zeer gelegen aan de Noordzijde der Noorderhaven te Harlingen, in wijk A, no. 52; laatst bij den Heer *S. Wiarda* bewoond geweest, thans ledig en alzoo terstond vrij te aanvaarden.
2. Eene STALLING voor 3 Paarden en 8 Koeijen en WAGENHUIS, achter het eerste perceel, in de Droogstraat aldaar, zeer geschikt voor Koemelkerij, wijk A, no. 91, met ERF, PUT en annexen; vrij van huur op den 12 Mei 1849.
3. Een PAKHUIS, met 2 Zolders en 1 Vliering, staande bij de Groote Sluis te Harlingen, in wijk B, ongenummerd; bij den Heer *Wiarda* voornoemd in eigen gebruik; den 1 Januarij 1849 vrij te aanvaarden.
4. 2 bunder 12 roede en 90 el uitmuntend GREIDLAND, gelegen om Zuid van Harlingen onder Almenum, ten Kadaster bekend sectie A, no. 681, belast met 1 floreen 14 stuivers Dijkschatting op no. 130.
5. 2 bunder 12 roede en 60 el dito GREIDLAND, gelegen naast het vorige perceel, ten Kadaster bekend sectie A, no. 682, belast met 1 floreen 21 stuivers Dijkschatting op no. 96. Beide deze stukken Land bij *L. Hoekstra* als huurder in gebruik, voor *f* 260 's jaars; St. Petri 1849 vrij te aanvaarden.

Voorwaarden en aanwijzingen te vernemen ten Kantore van voormelden Notaris.

Bij geslotene briefjes te huur

voor den tijd van 3½ jaren, van af den 12 November 1848, tot den 12 Mei, 1852: Het LOGEMENT HET WAPEN VAN ZWOL, staande in de Schans in de Lemmer, W. 4, B. 4, no. 463, sectie A, no. 534; de voorwaarden zijn te vernemen ten Kantore van den Notaris WAUBERT de PUISEAU in de Lemmer, alwaar de Briefjes franco moeten worden bezorgd vóór of op den 31 October 1848.

Scheepstimmerwerf te Woudsend.

De Notaris HAAGSMA, te Sneek, zal, ten verzoeke van de Heeren Mr. S. STIENSTRA en W. G. GORTER, aldaar, *finaal* verkoopen:

Eene ruime SCHEEPSTIMMERWERF, met HELLINGS, benevens eene SCHUUR en eene HUIZINGE, uit 3 Woonkamers bestaande, met ERF c. a., te Woudsend, geheel groot 13 roede 34 el, hoofdzakelijk gebruikt door den eigenaar *Sijne L. Bootsma*; te aanvaarden den 12 Mei 1849; staande slechts op *f* 1051.

Wie gading maakt, kome op Woensdag den 1 November 1848, 's namiddags ten 3 ure, in de Herberg van *Wielsma*, te Woudsend.

Verkoop te Tirns.

De Notaris C. J. JORRITSMA, te Sneek, zal, tegen genot van strijk- en verhooggeld, publiek veilen en verkoopen:

Eene binnen korte jaren geheel nieuw betimmerde en wel onderhoudene nette HUIZINGE en ruim ERF c. a., staande en gelegen binnen den dorpe Tirns; in gebruik bij de eigenaren *Js. Ws. van der Weijde* en *Vrouw*.

Te aanvaarden den 12 Mei 1849.

Wie gading maakt, kome Donderdagen den 9 November a. s. bij de provisionele, en den 23 daaraanvolgende bij de finale toewijzing, ten huize van *J. F. Teernstra*, te Tirns, des namiddags ten 2 ure.

DAMES MANTELS.

De Ondergeteekende heeft dezer dagen, behalve een aanzienlijk assortiment *gedrukte Flanellen*, *geruitte Stoffen*, voor Dames Kleedjes ten dienste van het tegenwoordige saizoen, *Pure Laines*, *Mouseline de Laines* en gewone ⅝ en ¾ *gedrukte Katoen*, uit Parijs ontvangen: DE NIEUWSTE MODELLEN VAN DAMES MANTELS en MANTEAUX à CHÂLE-LONG, terwijl tevens eene ruime keuze van *Najaars-Doeken* en *Long-Châles* bij hem aanwezig is.

Het bovenstaande ter kennis zijner geëerde Stad- en Landgenooten brengende, neemt hij de vrijheid, zich vriendelijk in hunne gunst aan te bevelen.

Leeuwarden, den 23 October 1848.

A. van ASSEN, *bij de Vischmarkt*.

BERIGT TOT VOORDEEL!

Aan het MAGAZIJN VAN MODE-ARTIKELEN, ten huize van den Heer C. WITTEVEEN, te Leeuwarden, zijn wederom ontvangen: eene partij Brokken, naar den laatsten smaak gemaakt, van af *f* 4,25, Ochtend-Japonnen, geheel doorgewatteerd *f* 5,50, alle soorten gewatteerde Winter-Jassen, Paletots, Mantels, Huis-, Kantoor- en Herfst-Overjassen van af *f* 4,50, Kinderpaletots, benevens de nieuwste Dessins, gemaakte en ongemaakte Vesten, Schawldassen, Doeken tot verminderde prijzen.

Conservatie der Oogen.

De GEZIGTKUNDIGE *J. GUDENDAG*, zal nog gedurende eenige dagen te consulteren of te ontbieden zijn, in het Logement DE PHOENIX alhier. Hij noodigt al diegenen uit die zijnen raad of leiding tot behoeding van het gezigt behoeven. In het bijzonder beveelt hij zijne nieuwe AVONDBRILLEN VAN KRISTAL DE ROCHE, dewijl dit Kristal de eigenschap heeft, dat het zoowel voor bij- als verziende, van dien aard is, dat degenen welke deze Brillen dragen, eene scherpere Bril onnoodig maken.

Zal Bolsward, Sneek en Heerenveen

als naar gewoonte, in de eerstkomende week bezoeken, en wel als volgt: *Bolsward* 30 Oct., in *de Wijnberg*; *Sneek* 31 Oct. en 1 Nov., in *de Wijnberg*, en *Heerenveen* 3 Nov. e. k., bij BARLAGE.

F. M. H. COHEN, TANDMEESTER *bij het Nederlandsch Instituut voor Doofstommen te Groningen*, KUNSTTANDEN- en GEBITTEN-VERVAARDIGER, is alhier gelogeerd bij den Heer WITTEVEEN, den 27, 28, 29, 30 en 31 dezer, en den 1 November e. k. te *Sneek* bij den Heer VOGELZANG.

HOLLOWAY'S ZALF en PILLEN.

Vlekken der Huid.

BUITENGEWONE GENEZING.

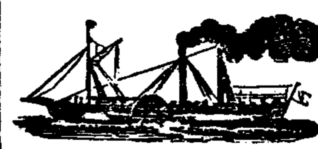

Eene jonge vrouw, *Martha Kelly*, wonende met hare vrienden op den hoek van de Silverstreet te Stepney, was van hare jeugd af met vlekken overdekt en leed aan eene slechte gezondheid; zij was altijd in eenen gedrukten, zenuwachtigen en prikkelbaren toestand; deze lijderes was bijna in al de hospitalen en geneeskundige inrigtingen van Londen geweest, zonder eenige beterschap te ondervinden; doch niettegenstaande het falen van alle Geneeskundigen, onder wier behandeling zij geweest was, is zij geheel hersteld door het enkele gebruik dezer wondervolle Middelen, die *alle Huidziekten genezen, hoe verouderd die ook zijn mogen*.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen van heden af de volgende:

DOOSJES PILLEN van *f* 0,90, *f* 2,10, *f* 3,30, *f* 7,75, *f* 15,50, *f* 23,50.
POTJES ZALF van - 0,90, - 2,10, - 3,30, - 8,15, - 15,90, - 23,90.

Zij zijn op *franco aanvrage*, *à contant*, te bekomen bij den Heer P. de VRIES Pz., Depôthouder te Leeuwarden, alsmede te Londen, Strand 244, *Holloway's Etablissement*.

De DIRECTIE der FRIESCHE STOOMBOOT-REEDERIJ berigt bij dezen, dat de STOOMVAART tusschen AMSTERDAM en LEMMER, met de Stoomboot *Willem II*, op den 28 dezer, tot nadere kennisgeving zal worden gestaakt.

HARDZEILPARTIJ TE IJLST.

Met permissie van het Edel Achtbaar Bestuur der stad IJlst, gedenkt de Logementhouder A. v. d. WERF van HESLINGA, op Donderdag den 26 October 1848, des namiddags ten 2 ure, te laten Verhardzeilen, door Booten van 5 el 12 duim en daar beneden: Tot Prijs *een ZILVEREN BRANDEWIJNSKOP*, — en door Booten van 4 el 8 palm en daar beneden: *Een FRAAIJE PRIJS, nader te bepalen*. De aangifte precies des voormiddags ten 11 ure; waarna dadelijk de loting zal plaats hebben.

Wenscht geplaatst te worden tegen Febr. e. k.:

Een ongehuwde TUINBAAS, van de Gereformeerde Godsdienst, die zich vak als Tuinbaas grondig verstaat en van de beste getuigschriften van kunde, bekwaamheid en goed gedrag voorzien is. — Adres met *franco brieven onder letter K*, bij A. van ZUIJLEN, bij de Put te *Leeuwarden*.

Er wordt gevraagd een BAKKERSKNECHT, bij J. FENNEMA, te Sneek. Brieven franco.

Berigt aan Houtkoopers.

Degene die een BALK vermist, kan dezelve tegen bewijs van eigendom en betaling der kosten terug bekomen bij TJERK SIJMENS VISSER, te Uitwellingerga.

Bij G. T. N. SURINGAR, te Leeuwarden, is verschenen:

LAATSTE GEDICHTEN

VAN

H. TOLLENS Cz.,

f 3,60.

Gedrukt in groot octavo met vignet, geteekend door *Rochussen* en in staal gegraveerd door *Lange*. Deze bundel sluit zich aan de *verstrooide Gedichten* van den geliefden Volksdichter aan, en maakt het *tiende* Deel uit zijner vermelde DICHTERLIJKE WERKEN, die compleet genomen, zonder verhooging van prijs worden afgeleverd, in fraaije rood marokko linnen banden.

TER LEEUWARDER COURANT-DRUKKERIJ.